

Ár 2010, þriðjudaginn 27. apríl, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Grétar Grétarsson, Guðlaug Brynja Ólafsdóttir og Hildigunnur Hafsteinsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 63/2009**:

M

gegn

fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar, og F, hér eftir nefnt varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefnd 7. desember 2009 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri sama dag. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 7. desember 2009, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi lögfræðings, dagsettu 12. janúar 2010. Með bréfi úrskurðarnefndarinnar, dagsettu 18. janúar 2010 var bréfið sent sóknaraðila og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Bárust þær með bréfi sóknaraðila, dagsettu 28. janúar 2010.

Málið var tekið fyrir á fundum úrskurðarnefndarinnar 29. janúar, 9. mars, 20. og 27. apríl 2010.

II.

Málsatvik.

Hinn 29. júní 2007 tók sóknaraðili á leigu bifreið af varnaraðila og skyldi leigutími renna út 5. júlí 2014. Var svonefnt samningsverð kr. 1.854.922 og tóku mánaðarlegar leigugreiðslur mið af því. Var gert ráð fyrir því við samningsgerð að mánaðarleg leiga yrði að meðaltali kr. 25.881 á mánuði. Í samningnum var tekið fram að vextir væru óverðtryggðir vextir bílasamninga samkvæmt ákvörðun varnaraðila á hverjum tíma. Skyldu vextir miðast við myntkörfuna AV3, sem sett væri saman til helminga af japönskum jenum og svissneskum frönkum. Í 3. tölul. 3. gr. kaupleigusamnings aðila var tekið fram að væri leigugjald gengistryggt að hluta til eða að öllu leyti gæti það tekið breytingum miða við breytingar á gengi viðkomandi erlendra gjaldmiðla á samningstímanum. Tækju einstakar leigugreiðslur því á útgáfudegi hvers leigureiknings breytingum til hækkunar eða lækkunar miðað við sölugengi hinna erlendu gjaldmiðla gagnvart íslenskri krónu samkvæmt gengisskráningu Seðlabanka Íslands. Leigugjald skyldi hins vegar innheimta í íslenskum krónum og skyldi þá lagt til grundvallar skráð sölugengi Seðlabanka Íslands á viðkomandi gjaldmiðlum við útgáfudag reiknings. Með bréfi til varnaraðila, dagsettu 28. október 2009, lagði sóknaraðili ýmsar spurningar fyrir varnaraðila áhrærandi samning þeirra og innheimtu varnaraðila, auk þess sem hann hvatti varnaraðila til að leiðrétta þegar í stað höfuðstól og „aðra stöðu

lánasamnings samkvæmt hljóðan samningsins." Þá hvatti sóknaraðili varnaraðila til að endurgreiða sér þegar í stað ofgreiddar greiðslur „*ellegar skuldajafna í samráði við [sóknaraðila].*" Loks bauð sóknaraðili varnaraðila að fá umrædda bifreið afhenta gegn endurgreiðslu á ofgreiddri leigu. Með bréfi varnaraðila, dagsettu 6. nóvember 2009, var sóknaraðila tilkynnt að varnaraðili teldi ekki forsendur til annars en að halda áfram innheimtu á gengistryggðum bílasamningum og myndi því ekki taka afstöðu til þeirra krafna sem sóknaraðili hefði sett fram. Málið barst úrskurðarnefnd með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 7. desember 2009.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili setur fram kröfur sínar með eftirgreindum hætti: „*Að bílasamningur vegna bifreiðarinnar verði innheimtur með löglegum hætti og túlkaður á þann hátt að hann geti talist löglegur samkvæmt íslenskum lögum og samningurinn innheimtur samkvæmt orðanna hljóðan og upphaflegri greiðsluáætlun.*

Að höfuðstóll lánsins (leigunnar) verði þegar í stað leiðréttur og lánið uppreiknað, enda um innlent lán sé að ræða eins og kemur fram á forsiðu samningsins og í meðfylgjandi greiðsluáætlun. Ella verði samningnum þegar í stað rift og [varnaraðila] gert að greiða mismun á löglegri túlkun samningsins og þeirri upphæð sem leigutakar hafa innt af hendi.

Að [varnaraðili] geri grein fyrir því hvort um leigu eða lánsamning er að ræða þar sem það virðist óskýrt af þeirra hálfu. Talað um leigu á samning en lán á greiðsluseðlum. Virðist þar einungis ráða hvað hentar [varnaraðila] hverju sinni"

Sóknaraðili telur varnaraðila hafa brotið landslög gróflega með gerð ólöglegs samnings við sóknaraðila á árinu 2007. Beri varnaraðili klárlega höfuðábyrgð enda sé um að ræða lánastofnun í viðskiptum við venjulegan neytanda. Þá brjóti varnaraðili gróflega landslög með innheimtu sinni og beri þegar í stað að innheimta lánið samkvæmt löglegri túlkun. Sóknaraðili kveðst hafa greitt kr. 994.383 inn á lánið sem sé langt umfram greiðsluáætlun. Þar af hafi kr. 460.117 verið greiddar inn á höfuðstól lánsins, en hann hafi hækkað úr kr. 1.854.922 í kr. 4.166.428.

Sóknaraðili vísar til þess að ekki sé um erlent lán að ræða, enda séu allar upphæðir á skuldabréfi í íslenskum krónum og einungis talað um að lánið beri vexti samkvæmt körfu AV3. Þá hafi varnaraðili ekki getað bent sóknaraðila á hvar, hvernig og hvenær erlend mynt hafi skipt um hendur í umræddum viðskiptum.

Sóknaraðili vísar máli sínu til stuðnings til 1. gr. laga nr. 22, 1968 um gjaldmiðil Íslands, 13. og 14. gr. laga um vexti og verðtryggingu og 5. gr. laga nr. 57, 2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu. Þá kveður sóknaraðili að varnaraðili geti ekki borið fyrir sig að lántökum hafi verið ljós áhættan, enda hafi þeim ekki verið kunnugt um ólögsmæti lánanna.

IV.

Athugasemdir varnaraðila

Varnaraðili krefst þess aðallega að málinu verði vísað frá úrskurðarnefndinni, en til vara að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Áhrærandi aðalkröfu sína vísar varnaraðili til þess að kröfugerð sóknaraðila sé óskýr og í raun óskiljanleg. Lúti hún ekki að fjárhagslegri eða tölulegri kröfugerð á hendur varnaraðila og því ómögulegt að sjá hvaða fjárkröfur sóknaraðili sé í raun að gera. Vísar sóknaraðili í þessum efnum til b- og e-liða 6. gr. samþykka fyrir

úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Þá bendir varnaraðili á að sóknaraðili hafi aldrei gert skýra fjárkröfu á hendur varnaraðila og sé ákvæði 5. gr. samþykktanna fyrir málsmeðferð úrskurðarnefndarinnar því ekki uppfyllt.

Varðandi varakröfu sínar vísar varnaraðili til dóms Héraðsdóms Reykjavíkur í máli nr. E-4501/2009, en af honum sé ljóst að gengistrygging bílasamninga sé heimil samkvæmt íslenskum lögum og sé úrskurðarnefndin bundin af þeirri niðurstöðu. Þá kveður varnaraðili ljóst af umsókn sóknaraðila um lán til bílakaupa, bílasamningnum sjálfum og greiðsluáætlun að um sé að ræða myntkörfulán, þ.e. að skuldbinding sóknaraðila skuli fylgja þróun á gengi íslensku krónunnar og þeirra gjaldmiðla sem myndi körfu 3, sem sé sett saman af japönskum jenum og svissneskum frönkum. Ennfremur telur varnaraðili að verðtrygging í skilningi 13. og 14. gr. laga um vexti og verðtryggingu nr. 38, 2001 eigi aðeins við um þau tilvik þegar breytingar á almennu verðlagi á Íslandi eiga að breyta höfuðstóli láns. Eigi ákvæðin því ekki við þegar lánsfé skuli gengistryggt eða fylgja verðþróun á þáttum, sem teljist ekki til mælingar á almennu verðlagi á Íslandi. Sé því rangt að lög banni gengistryggingu. Þá verði og að hafa í huga að slíkt bann sé íþyngjandi og skerðing á meginreglunni um samningsfrelsið og færi að auki gegn meðalhófsreglu stjórnskipunarréttar. Verði því að kveða skýrt á um slíkt bann í lögum. Allan vafa í þeim efnum verði að skýra samningsfrelsinu í hag.

V.

Niðurstaða.

Eins og fyrr er rakið setur sóknaraðili kröfur sínar í máli þessu fram með eftirgreindum hætti: „*Að bílasamningur nr. vegna bifreiðarinnar verði innheimtur með löglegum hætti og túlkaður á þann hátt að hann geti talist löglegur samkvæmt íslenskum lögum og samningurinn innheimtur samkvæmt orðanna hljóðan og upphaflegri greiðsluáætlun.*

Að höfuðstóll lánsins (leigunnar) verði þegar í stað leiðréttur og lánið uppreiknað, enda um innlent lán sé að ræða eins og kemur fram á forsíðu samningsins og í meðfylgjandi greiðsluáætlun. Ella verði samningnum þegar í stað rift og [varnaraðila] gert að greiða mismun á löglegri túlkun samningsins og þeirri upphæð sem leigutakar hafa innt af hendi.

Að [varnaraðili] geri grein fyrir því hvort um leigu eða lánsamning er að ræða þar sem það virðist óskýrt af þeirra hálfu. Talað um leigu á samning en lán á greiðsluseðlum. Virðist þar einungis ráða hvað hentar [varnaraðila] hverju sinni"

Samkvæmt e-lið 6. gr. samþykktanna fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dagsettra 8. júní 2000, fjallar nefndin ekki um mál, sem eru það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau eru ekki tæk til úrskurðar. Samkvæmt b-lið 6. gr. fjallar úrskurðarnefndin ekki um kröfu viðskiptamanns sem ekki verður metin til fjár.

Kröfur sóknaraðila lúta í fyrsta lagi að því að samningur hans við varnaraðila verði innheimtur með löglegum hætti. Í annan stað er þess krafist að samningur verði túlkaður á þann hátt að hann geti talist löglegur samkvæmt íslenskum lögum. Í þriðja lagi er gerð krafa um að samningurinn verði innheimtur samkvæmt orðanna hljóðan og upphaflegri greiðsluáætlun. Í fjórða lagi er þess krafist að höfuðstóll verði leiðréttur og lánið uppreiknað en ella að samningi aðila verði rift og varnaraðila gert að greiða mismun „*á löglegri túlkun samningsins og þeirri upphæð sem leigutakar hafa innt af hendi.*" Í fimmta lagi er gerð krafa um að varnaraðili geri grein fyrir því hvort um leigu- eða lánsamning sé að ræða.

Framangreind kröfugerð sóknaraðila er óskýr og ruglingsleg og verður illa metin til fjár. Eru heldur engar fjárkröfur settar fram af hálfu sóknaraðili og hefur hann í engu sett fram tölulegar kröfur, sem falli að málatilbúnaði hans um löglega innheimtu samkvæmt orðanna hljóðan og greiðsluáætlun, svo og leiðréttingu höfuðstóls og uppreikning láns. Þá er kröfugerðin að nokkru leyti valkvæð þar sem krafist er leiðréttingu höfuðstóls og uppreiknings láns „*en ella*“ að samningi aðila verði rift og varnaraðili greiði mismun, sem þó er ekki tiltekinn í fjárhæðum. Það er ekki hlutverk úrskurðarnefndarinnar að rifta samningi. Slíkt gera aðilar samnings að uppfylltum þeim skilyrðum, sem gerðar eru til slíks vanefndaúrræðis. Það gæti hins vegar komið til úrlausnar úrskurðarnefndarinnar síðar hvort slíkum skilyrðum hefði verið fullnægt. Krafa sóknaraðila um að varnaraðili geri grein fyrir því hvort um sé að ræða leigusamning eða lánessamning verður ekki metin til fjár.

Þrátt fyrir að ljóst megi vera við hvaða samning átt sé við verður að gera þá kröfu til sóknaraðila að kröfugerð hans sé skýrari þannig að fullljóst sé hvers sé krafist. Verður því a.m.k að gera þá kröfu að t.d. komi fram í kröfugerð sóknaraðila hvort krafist sé viðurkenningar á að skuld samkvæmt nefndum samningi nemi ekki hærri fjárhæð en einhverri tiltekinni fjárhæð, eða viðurkenningu á því hver höfuðstóll eða afborgun leiguskuldarinnar sé eða skuli vera eða með hverjum hætti höfuðstóllinn eða afborgunin skuli reiknast, eða eftir atvikum ógildingar á greindum samningi í heild eða að hluta. Frekari skýringar sóknaraðila á kröfugerð hans bæta ekki úr þeim annmörkum sem á henni eru. Er krafa sóknaraðila því bæði svo óskýr og verður það illa metin til fjár að málið telst ekki tækt til úrskurðar.

Með vísan til alls framanritaðs verður ekki hjá því komist að vísa máli þessu frá úrskurðarnefndinni.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Máli sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er vísað frá úrskurðarnefndinni.

Reykjavík, 27. apríl 2010.